

Ledsageordningen

Sammenslutningen af Unge Med Handicap ønsker følgende forbedringer af ledsagerordningen:

- Flere ledsagertimer
- Lavere aldersgrænse
- Fleksibel ledsagerordning

I 2006 var der i alt 7.915 personer, der havde en ledsageordning efter §§ 45 eller 97 i serviceloven.¹

Udgifterne i 2006 til ledsageordningen udgjorde ca. 109,5 mio. kr. hvilket gør at den gennemsnitlige udgift pr. ledsageordning var på knap 13.850 kr. om året i 2006²

1 Flere ledsagertimer

Som ung med handicap kan man søge kommunen om, at få en ledsager 15 timer om måneden. Når man tager i betragtning, at der er 744 timer på en gennemsnitsmåned, sætter det de 15 timer i perspektiv. Nogle unge med handicap har brug for langt mere end blot 15 timers ledsagelse om måneden. En biograftur på 3 timer bruger en stor del af månedens ledsagelse, og en spejder weekend skal der opspares til over flere måneder.

For unge er det vigtigt at leve et aktivt liv med vennerne i centrum. De unge skal finde sig selv og lære at stå på egne ben. Teenageårene er en periode i unges liv, hvor de frigør sig fra forældre. De hygger sig med deres venner, lever et aktivt fritidsliv og får deres første erfaringer med voksenlivet. For eksempel er det tiden hvor de fleste går på deres første date. For de unge, der på grund af et handicap har brug for ledsagelse, er denne frigørelsesproces ekstra svær.

SUMH mener ikke at den nuværende ledsageordning giver plads til inklusion af denne gruppe unge, da de kun får tildelt 15 ledsagertimer om måneden. Med dette begrænsede antal timer er det svært for de unge at leve et selvstændigt ungdomsliv og frigøre sig. Dette kan gøre at de unge ikke bliver ordentligt rustede til at indtræde i samfundet og arbejdslivet, hvilket dermed kan få livslange konsekvenser. Derfor er det vigtigt at de unge bliver hjulpet, så de ikke er afhængige af deres forældre i en periode af deres liv, hvor netop frigørelsesprocessen fra forældre er helt central. I værste tilfælde kan den manglende ledsagelse føre til, at de unge bliver isolerede og ensomme med psykiske problemer til følge.

SUMH tænker at selve løsningen er meget simpel. Der skal tildeles flere timer. Dette skal gøres ved, at der i serviceloven bliver ændret på det nuværende antal ledsagertimer i de nedenstående paragraffer. Ændringerne skal laves således at der bliver vurderet individuelt hvor mange timer hver person har behov for, men at der så i stedet bliver fastsat en øvre grænse for hvor mange timer man maksimalt kan have. Det er dette maksimale antal der skal forhøjes.

*§ 45. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde **15** timers ledsagelse om måneden til unge mellem 16 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Dette gælder dog ikke for unge mellem 16 og 18 år, som har et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 8.*

¹ <http://www.ism.dk/noegletal/social-omraader/handicap/voksne/Sider/Start.aspx>

² <http://www.ft.dk/samling/20061/spoergsmaal/S5236/svar/endeligt/20070709/387949.PDF>

*§ 97. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde **15** timers ledsagelse om måneden til personer under folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, dog således at aldersgrænsen ikke kan blive mindre end 67 år. Ledsagelsen tilbydes til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.*

Merudgifterne til ledsagerordning, hvis antallet af timer bliver udvidet fra 15 til 75, løber op i: 438 mio. kr.³

Alternativer:

Merudgifter ved 30 timer: 109,5 mio. kr.⁴

Merudgifter ved 45 timer: 219 mio. kr.⁵

Merudgifter ved 60 timer: 328,5 mio. kr.⁶

2 Lavere aldersgrænse

I den nuværende ledsageordning skal man være over 16 år gammel for at kunne få tildelt en ledsager. Indtil da må man nøjes med en forælder eller ven/veninde. Dette gør livet utilfredsstillende for teenagere, da de fleste gerne vil gøre ting på egen hånd, også før de fylder 16. For at unge med handicap kan leve et aktivt liv som andre unge, er en nedsættelse af aldersgrænsen for modtagelse af ledsagerordningen et godt skridt på vejen. Den nuværende ordning dikterer hvornår de unge må begynde på deres frigørelsesproces, da der er fastsat en aldersgrænse fastsat. Hvis aldersgrænsen blev sat ned ville den unge få en fleksibel mulighed for at begynde sin frigørelsesproces og erfaringer med voksenlivet. Og dermed begynde et selvstændigt liv jævnfør FN's handicapkonvention.

Samtidigt ville man også gøre de unge mindre afhængige af deres forældre end højst nødvendigt, hvis det er dette de ønsker. Det vigtige er at give de unge lige muligheder i forhold til andre unge i en periode af deres liv, hvor frigørelsesprocessen fra deres forældre kan spille en central rolle. Ydermere er det vigtigt at de unge bliver rustet til at indtræde i det danske samfund og få en plads i arbejdslivet.

SUMH tænker at selve løsningen er meget simpel. Aldersgrænsen skal sættes ned. Dette skal gøres ved, at der i serviceloven bliver ændret på den nuværende aldersgrænse i den nedenstående paragraf:

*§ 45. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til unge mellem **16 og 18** år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Dette gælder dog ikke for unge mellem 16 og 18 år, som har et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 8.*

Et forsøg på en udregning kunne se således ud: Hvis aldersgrænsen bliver sat ned til for eksempel 12 år, vil dette dermed tilføre maksimalt 600⁷ ekstra brugere til ordningen.⁸

³ For, at alle personer i ledsageordningen opnår et passende antal ledsagertimer om måneden, 75, opløber merudgifterne i $5 * 109,5 \text{ mio. kr.} (-109,5 \text{ mio. kr.}) = 438 \text{ mio. kr.}$

⁴ $2 * 109,5 \text{ mio. kr.} (-109,5 \text{ mio. kr.}) = 109,5 \text{ mio. kr.}$

⁵ $3 * 109,5 \text{ mio. kr.} (-109,5 \text{ mio. kr.}) = 219 \text{ mio. kr.}$

⁶ $4 * 109,5 \text{ mio. kr.} (-109,5 \text{ mio. kr.}) = 328,5 \text{ mio. kr.}$

⁷ Modtagere af ledsageordningen: 7915, fordelt over 52 årgange (16-67 år), giver et gennemsnit på ca. 150 personer som modtager ledsageordning per årgang. Nedsættelse til 12 år = 4 ekstra årgange. $4 * 150 = 600$ ekstra brugere til ordningen.

⁸ Tallet vil dog formentligt være lavere, da forsøg har vist at jo yngre personerne er, jo mindre er der brug for ledsagelse.

Merudgifterne ved en nedsættelse af aldersgrænsen (ved 75 ledsagetimer om måneden) vil dermed maksimalt løbe op i: 41.5 mio. kr.⁹ Der må dog forventes et lavere gennemsnitligt behov for denne aldersgruppe til sammenligning med de 16-18-årige, hvilket vil gøre merudgifter betydeligt mindre.

Ved 15 ledsagetimer om måneden vil merudgifter være: 8.3 mio. kr.¹⁰ Af dette beløb skal der herefter fratrækkes det samlede beløb af de ordninger som de nye brugere på nuværende tidspunkt er en del af. Dette er blandt andet aflastning og socialpædagogisk støtte, hvilket vil gøre den samlede merudgift betydeligt mindre.

3 Fleksibel ledsagerordning

Ydermere er ledsageordningen meget bureaukratisk opbygget. Man skal bestille sine ledsager timer op til en hel uge i forvejen, så hvis en aftale bliver udskudt eller flyttet, har man under normale omstændigheder ikke mulighed for tilsvarende at få udskudt eller flyttet sin ledsager.

I SUMH mener vi at der mangler fleksibilitet på området så der er mulighed for at kunne flytte en aftale, også med et forholdsvis kort varsel. Dette er vigtigt da unge mennesker, hvad enten de har et handicap eller ej, lever et aktivt, dynamisk og impulsivt liv hvor der er brug for fleksibilitet for at kunne udfolde sig.

FN's Handicapkonvention

FN's handicapkonvention trådte i kraft i Danmark den 23. august 2009. Dette betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre handicappedes rettigheder, sådan som konventionen foreskriver. Det indebærer på den ene side, at eventuelt eksisterende love, som diskriminerer handicappede, skal fjernes, og at nye love, der sikrer, at handicappede ikke diskrimineres, skal vedtages. Jævnfør ovenstående mener vi, at følgende artikler ikke bliver overholdt som de burde.

- Citat fra FN's handicapkonvention artikel 19: "b) at personer med handicap har adgang til et udvalg af støttetilbud i hjemmet og på boligområdet samt andre lokale støttetilbud, herunder den nødvendige personlige bistand for at kunne leve og være inkluderet i samfundet samt for at forebygge isolation fra eller udskillelse af samfundet,"
- Citat fra FN's handicapkonvention artikel 7 stk. 1-3: "1. Deltagerstaterne skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at børn med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre børn. 2. I alle foranstaltninger vedrørende børn med handicap skal barnets tarv komme i første række. 3. Deltagerstaterne skal sikre børn med handicap retten til frit at udtrykke deres synspunkter i alle forhold vedrørende dem selv på lige fod med andre børn, idet børnenes synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med deres alder og modenhed, samt ret til at modtage handicap- og alderssvarende bistand for at virkeliggøre denne ret."

Hvis der bliver lavet en individuel afvejet ordning med et maksimalt timeantal på 75 timer, mener vi i SUMH at vi i Danmark bedre kan leve op til standarderne i FN's handicapkonvention. Med det større antal ledsagetimer vil den unge med handicap bedre kunne blive inkluderet i samfundet og dermed vil det forebygges isolation og udskillelse af samfundet. Hvis aldersgrænsen bliver sat ned til 12 år vil det ydermere betyde at unge med handicap i større omfang får mulighed for at udtrykke deres synspunkter og opleve de

⁹ 600 brugere * 13.850 kr. * 5 = 41.5 mio. kr.

¹⁰ 600 brugere * 13.850 kr. = 8.3 mio. kr.

ting DE gerne vil, i overensstemmelse med deres alder og modenhed. Idealet er dog fortsat, at alle uanset alder kan modtage ubegrænset ledsagelse efter behov.